

INTEGROVANÉ POVOLOVÁNÍ (IPPC) A DALŠÍ NÁSTROJE PREVENCE

Ilona Jančářová

2017 podzim

PRINCIP PREVENCE (viz JARO 2017)

Základní princip práva životního prostředí je zakotven:

- v ústavně právní rovině (čl. 7 Ústavy, čl. 11/, 14/3 a 35/3 LZPS)
- na úrovni zákonných předpisů
 - zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
 - další obecné i složkové předpisy
 - občanský zákoník

PREVENCE V ZÁKONĚ O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ (§ 17 odst. 1)

- Každý je povinen, především opatřeními přímo u zdroje, předcházet znečišťování nebo poškozování životního prostředí a minimalizovat nepříznivé důsledky své činnosti na životní prostředí.

- konkretizace prostřednictvím zejména složkových předpisů (např. regulace nakládání s odpady aj.)

PREVENCE V ZÁKONĚ O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ (§ 17/2)

- Každý, kdo využívá území nebo přírodní zdroje, projektuje, provádí nebo odstraňuje stavby, je povinen takové činnosti provádět jen po zhodnocení jejich vlivů na životní prostředí a zatížení území, a to v rozsahu stanoveném tímto zákonem a zvláštními předpisy

- procedura EIA,
- procesy v režimu stavebního zákona aj.

PREVENCE V ZÁKONĚ O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ (§ 17/3)

- Každý, kdo hodlá zavést do výroby, oběhu či spotřeby technologie, výrobky a látky, či kdo je hodlá dovážet, je povinen zabezpečit, aby splňovaly podmínky ochrany životního prostředí a aby v případech stanovených tímto zákonem a zvláštními předpisy byly posouzeny z hlediska jejich možných vlivů na životní prostředí.

- Posouzení vlivů výrobků na ŽP není speciálně upraveno
- BAT, technické požadavky na výrobky aj.

PREVENCE V ZÁKONĚ O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ (§ 13)

- Lze-li se zřetelem ke všem okolnostem předpokládat, že hrozí nebezpečí nevratného nebo závažného poškození životního prostředí, nesmí být pochybnost o tom, že k takovému poškození skutečně dojde, důvodem pro odklad opatření, jež mají poškození zabránit.

- **V pochybnostech ve prospěch životního prostředí!** (Zásada předběžné opatrnosti bývá někdy spojována se zásadou prevence)

PREVENCE V ZÁKONĚ O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ (§ 19)

Oznamovací a zakročovací povinnost

- Každý, kdo zjistí, že hrozí poškození životního prostředí, nebo že k němu již došlo, je povinen učinit v mezích svých možností nezbytná opatření k odvrácení hrozby nebo ke zmírnění následků a neprodleně ohlásit tyto skutečnosti orgánu státní správy; povinnost zasáhnout nemá ten, kdo by tím ohrozil život nebo zdraví své nebo osoby blízké.
- Prosazování za pomoci sankcí dle § 28 pouze pro podnikající subjekty (PO a FO podnikající)

PRÁVNÍ PROSTŘEDKY REALIZACE PRINCIPU PREVENCE

- standardy kvality životního prostředí (složek),
- limity znečišťování
- koncepční nástroje (plány, programy, apod.)
- posuzování vlivů na životní prostředí (EIA, SEA)
- administrativní nástroje (souhlasy v podobě stanovisek či závazných stanovisek, vyjádření, povolení včetně IPPC, rozhodování o nápravných opatřeních či omezení, resp. zastavení provozu)

PRÁVNÍ PROSTŘEDKY REALIZACE PRINCIPU PREVENCE

- příkazy, zákazy, omezení (stanovené přímo právním předpisem nebo rozhodnutím nebo jiným aktem např. opatřením obecné povahy)
- ekonomické nástroje
- nástroje evidenční
- kontrola, dozor
- právní odpovědnost
- pravidla pro řešení mimořádných situací (živelní události, havárie, havarijní plánování).

INTEGROVANÉ POVOLOVÁNÍ JAKO NÁSTROJ PREVENCE

Podzim 2017

EVROPSKÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA

- Směrnice 2010/75/EU o průmyslových emisích
- Nařízení 166/2006 Sb., kterým se zřizuje Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek

PRAMENY PRÁVNÍ ÚPRAVY

- Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů, ve znění č. 183/2017, 225/2017 Sb.
- Vyhl.č. 288/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o integrované prevenci
- Z.č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí, ve znění č. 255/2016, 183/2017 Sb.
- Nař.vl.č. 145/2008 Sb., kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí ve znění č. 450/2011 Sb.

ZÁKON O INTEGROVANÉ PREVENCI

- Účel zákona - při povolování provozu určitých zařízení zabezpečit integrovaný výkon veřejné správy
- Cíl - dosáhnout vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku

INTEGROVANÉ POVOLENÍ

Integrované povolení – rozhodnutí, kterým se stanoví **podmínky k provozu zařízení** a které se vydává **namísto rozhodnutí, stanovisek, vyjádření a souhlasů** vydávaných podle zvl. předpisů v oblasti ochrany ŽP, ochrany veřejného zdraví a v oblasti zemědělství, pokud to tyto předpisy umožňují.

IPPC se nevztahuje na:

- emise a imise radioaktivních látek
- nakládání s GMO

INTEGROVANÉ POVOLENÍ

Správní akty nahrazované integrovaným povolením jsou v režimu těchto zákonů (viz MŽP Čj. /ENV/13):

- Vodní zákon (§ 126 odst. 5)
- Zákon o ochraně ovzduší (§ 40 odst. 2)
- Zákon o odpadech (§ 82 odst. 2)
- Lázeňský zákon (§ 37 odst. 6)
- Zákon o ochraně veřejného zdraví (§ 31 odst. 1)
- Veterinární zákon (§ 77a)

POSTUP INTEGROVANÉHO POVOLOVÁNÍ

1. Žádost o vydání integrovaného povolení (předběžná informace o žádosti – na žádost provozovatele); součástí žádosti je „Základní zpráva“
2. Postoupení žádosti a její zveřejnění
3. Vyjádření subjektů
4. Ústní jednání o žádosti
5. Rozhodnutí
6. Opravné prostředky proti rozhodnutí
7. Kontrola – přezkum plnění závazných podmínek
8. Přechod, změna a zánik integrovaného povolení

ŘÍZENÍ IPPC - SUBJEKTY

Účastníci řízení:

- provozovatel zařízení
- vlastník zařízení
- obec a kraj, na jejichž území je nebo má být zařízení umístěno
- spolky, obecně prospěšné společnosti, zaměstnavatelské svazy nebo hospodářské komory,
- obce nebo kraje, na jejichž území může toto zařízení ovlivnit životní prostředí
- ten, kdo by jím byl podle zvláštních právních předpisů

ŘÍZENÍ IPPC - SUBJEKTY

Další osoby nemající postavení účastníka:

- Úřad příslušný k rozhodování (KÚ, MŽP)
- Příslušné DOSS
- Odborně způsobilá osoba
- každý

PROVOZ ZAŘÍZENÍ IPPC

- Zpráva o plnění podmínek integrovaného povolení (každoročně)
- Přezkum závazných podmínek int. povolení
 - **řádný** (každých 8 let)
 - **mimořádný**: - obligatorní (§ 18/2-4)
- fakultativní (§ 18/6)
- Na výkon přezkumné činnosti se vztahuje zákon o kontrole

POVINNOSTI PROVOZOVATELE ZAŘÍZENÍ

- Provozovat zařízení v souladu s vydaným povolením
- Ohlásit každou plánovanou změnu v provozu
- Ohlásit neprodleně všechny mimořádné situace a přijmout opatření k omezení dopadů na ŽP
- Vést evidenci údajů o plnění podmínek povolení

Zákaz provozovat zařízení bez platného integrovaného povolení.

ZMĚNA A ZÁNİK IPPC

- Řízení o změně povolení (na žádost i z moci úřední)
- Přejedání práv a povinností z IP na právního nástupce
- Zánik povolení IPPC
- Ukončení provozu zařízení

ZÁSADY IPPC

- výběr zařízení podléhajících IPPC
- nejlepší dostupná technika
- systém výměny informací o nejlepších dostupných technikách
- účast veřejnosti
- prevence
- odbornost
- komplexnost
- vzájemná spolupráce a vyjednávání

ZÁSADA VÝBĚRU ZAŘÍZENÍ IPPC

Zařízení - stacionární technická jednotka, ve které probíhá jedna či více průmyslových činností uvedených v příloze č. 1 zákona, a jakékoliv další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s průmyslovými činnostmi uvedenými v Příloze č. 1 k zákonu probíhajícími v dotčeném místě a mohly by ovlivnit emise a znečištění, **nejde-li o jednotky používané k výzkumu, vývoji a zkoušení nových výrobků a procesů;**

- za zařízení se považuje i stacionární technická jednotka, ve které neprobíhá činnost uvedená v příloze č. 1, jestliže pro ni bylo požádáno o vydání integrovaného povolení.

ZÁSADA VÝBĚRU ZAŘÍZENÍ IPPC

Kategorie činností uvedených v Příloze 1

- **Zařízení stávající**
 - zákaz provozování zařízení bez platného integrovaného povolení
- **Zařízení nová**
 - bez pravomocného integrovaného povolení **nelze vykonávat práva a povinnosti vyplývající ze stavebního povolení, nebo společného povolení, kterým se stavba umísťuje a povoluje, vydaného pro zařízení podle SZ**

ZÁSADA NEJLEPŠÍ DOSTUPNÉ TECHNIKY

Nejlepší dostupná technika (BAT – Best Available Technique) – viz definice obsažená v § 2 písm. e)

Základ pro stanovení emisních limitů a dalších závazných podmínek provozu zařízení

Závěry o nejlepších dostupných technikách (obsahují části BREFs)

ZÁSADA NEJLEPŠÍ DOSTUPNÉ TECHNIKY

BREF - referenční dokumenty k BAT
- jsou to technické dokumenty obsahující popis BAT pro určené činnosti (úroveň emisí a spotřeby apod.)

TWG - technická pracovní skupina na úrovni EU (ustavená speciálně za účelem přípravy BREF) i ČR (§ 27/3)

Systém výměny informací o BAT
- jeho úlohou je dohlížet na proces výměny informací
- systém výměny informací o BAT na úrovni ČR (§ 27 zákona)

ZÁSADA ODBORNOSTI

- 1. Agentura integrované prevence (CENIA)** – odborná podpora výkonu státní správy
 - zpracování odborných vyjádření
 - spolupráce na zabezpečování systému výměny info o BAT
 - spolupráce s odborem Strategií MŽP a další.

- 2. odborně způsobilá osoba** – právnická osoba nebo fyzická osoba, která je pověřena MŽP k poskytování odborných vyjádření a jako taková je zapsána do Seznamu odborně způsobilých osob (na max. 5 let)

ZÁSADA INFORMOVANOSTI A ÚČASTI VEŘEJNOSTI

- a) Zveřejnění a připomínkování žádosti (každý)
 - b) Zveřejnění vyjádření k žádosti a zveřejnění rozhodnutí
 - c) Účastenství v řízení (spolky, OPS, komory)
 - d) Integrovaný registr znečišťování
- IRZ je veřejně přístupný informační systém veřejné správy
 - IRZ databáze údajů o vybraných látkách, jejich přenosech emisích

ZÁSADA PREVENCE

- požadavky na obsah žádosti o integrované povolení
- stanovení závazných podmínek provozu včetně emisních limitů na základě BAT a závěrů o BAT (lze udělit výjimky) a jejich přezkum
- úřad v integrovaném povolení stanoví provozovatel, který nemůže dosáhnout s použitím nejlepších dostupných technik standard kvality životního prostředí, povinnost uskutečnit dodatečné podmínky ke splnění standardu kvality životního prostředí (například podmínky omezující provoz zařízení v určité denní dobu)
- opatření k nápravě (v důsledku porušení povinností nebo mimořádné události)
- omezení a zákaz činnosti
- požadavky na ukončení provozu

ZÁSADA PREVENCE – EMISNÍ LIMITY

Východiska

- Limity stanovené ve složkových předpisech
 - minimální standard
- Nejlepší dostupné techniky

Způsob stanovení

- Emisní limity, které nepřekračují úroveň emisí spojené s BAT
- Jiné emisní limity s povinností každoročního vyhodnocování monitoringu

ZÁSADA PREVENCE – EMISNÍ LIMITY

Výjimky

- Mírnější emisní limity na základě odborného posouzení za podmínky:
 - nedojde k závažnému znečištění ŽP
 - bude dosaženo vysoké úrovně ochrany ŽP
 - proporcionalita mezi náklady a přínosy
- Ke zkoušení a použití nově vznikajících technik

ZÁSADA PREVENCE – STANDARD KVALITY

Standard kvality životního prostředí – souhrn požadavků stanovených na základě zvláštních právních předpisů, které musí životní prostředí splňovat v daném místě a čase.

ZÁSADA REPARACE

Základní zpráva – dokument obsahující informace, které jsou zapotřebí k určení stavu znečištění půdy a podzemních vod, aby bylo možno učinit kvalifikované srovnání se stavem při úplném ukončení provozu zařízení.

Ukončení provozu zařízení

- posouzení stavu znečištění půdy a podzemních vod oproti stavu uvedenému v základní zprávě
- povinnost odstranit znečištění a uvést do stavu popsaného v základní zprávě

ZÁSADA REPARACE

Ukončení provozu zařízení (bez ohledu na existenci zprávy)

povinnost uvést místo provozu zařízení do stavu, který
nebude představovat žádné významné riziko pro lidské
zdraví nebo ŽP

SANKČNÍ NÁSTROJE

- **Pokuta** do výše 2 000 000, resp. 10 000 000 Kč
- možnost rozhodnout o zastavení řízení o uložení pokuty
- **Opatření k nápravě**
- **Zastavení provozu zařízení**

ORGANIZAČNÍ ZABEZPEČENÍ

- Státní správa
- Odborné zajištění výkonu státní správy
 - Agentura (CENIA)
 - osoby zapsané do Seznamu odborně způsobilých osob

STÁTNÍ SPRÁVA

- MŽP (rozhoduje o povolení pro zařízení, jehož provoz může významně nepříznivě ovlivnit životní prostředí dotčeného státu)
- MPO (systém výměny info o BAT aj.)
- Mze (systém výměny info o BAT aj.)
- MZd (vyjadřuje se k odvolání nebo rozkladu)
- kraje (rozhodují o povolení, kontroly, sankce ap.)
- ČIŽP
- krajské hygienické stanice
